

ประโยค ๑-๒
ปัญหา บาลีไวยากรณ์
สอบครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

-----

๑. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้
- ก. วจีวิภาค แบ่งคำพูดออกเป็น.....ส่วน คือ..... ๑ (๒๕๕๖)
- ข. สระที่เป็น.....ชื่อครุ มีเสียงหนัก ๑ (๒๕๕๗)
- ค. นิคคหิต แปลว่า..... ๑ (๒๕๕๖/๒)
๒. ในภาษาบาลีนั้น พยัญชนะวรรค มีเท่าไร ๑ อะไบบ้าง ๑ เพราะเหตุไรจึงเรียกชื่อนั้น ๑ (๒๕๕๗/๒)
๓. จงเติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่างต่อไปนี้
- ก. อักษร ๘ ตัวนี้ คือ.....เกิดที่เพดาน เรียกว่า ตาลูชา ๑ (๒๕๕๗)
- ข. โอ เกิดใน ๒ ฐาน คือ.....เรียกว่า..... ๑ (๒๕๕๖)
- ค. กรณที่ทำอักษร มี ๔ คือ..... ๑ (๒๕๕๖/๒)
๔. ทิฆะสนธิกริโยปกรณ ในสระสนธิ ๑ แบ่งเป็นเท่าไร ๑ อะไบบ้าง ๑ กิสูธ, สหุธิธ, จูมย จัดเป็นอย่างไร ๑ (๒๕๕๗)
๕. ในพยัญชนะสนธิ ได้สนธิกริโยปกรณเท่าไร ๑ อะไบบ้าง ๑ ฉพายตน จัดเป็นชนิดไหน ๑ (๒๕๕๖)
๖. พยัญชนะอาคม มีเท่าไร ๑ อะไบบ้าง ๑ ในที่เช่นไรจึงลงอาคมได้ ๑ อิตอนายติ, สหุภิเรว ลงอาคมตัวไหน ๑ (๒๕๕๖/๒)
๗. โลโป ในนิคคหิตสนธิ นั้น จะลบนิคคหิตได้ในที่เช่นไร ๑ จงยกอุททาหรณ์มาประกอบด้วย ๑ (๒๕๕๗/๒)
-

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมง.

ประโยค ๑-๒
เฉลย บาลีไวยากรณ์
สอบครั้งที่ ๔ วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

๑.	<p>ตอบ ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้</p> <p>ก. วจวิภาค แบ่งคำพูดออกเป็น ๖ ส่วน คือ นาม ๑ อพยยศัพท์ ๑ สมาส ๑ ตัทธิศ ๑ อาชยาต ๑ กิตก์ ๑ ฯ</p> <p>ข. สระที่เป็นที่ฆะล้วน และสระที่เป็นรัสสะมีพยัญชนะสังโยคและนิคคหิตอยู่เบื้องหลัง ชื่อครุ มีเสียงหนัก ฯ</p> <p>ค. นิคคหิต แปลว่า กดสระหรือกรณ์คืออวัยวะที่ทำเสียง ฯ</p>								
๒.	<p>ตอบ ในภาษาบาลีนั้นพยัญชนะวรรค มี ๒๕ ตัว คือ ก ข ค ฆ ง, จ ฉ ช ฌ ญ, ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ, ต ถ ท ธ น, ป ผ พ ภ ม ฯ</p> <p>เพราะเป็นพวกเป็นหมู่กันตามฐานกรณ์ที่เกิด จึงเรียกชื่ออย่างนั้น ฯ</p>								
๓.	<p>ตอบ ได้เติมคำที่ถูกต้องลงในช่องว่าง ดังต่อไปนี้</p> <p>ก. อักษร ๘ ตัวนี้ คือ อิ อี, จ ฉ ช ฌ ญ, ย เกิดที่เพดาน เรียกว่า तालुश ฯ</p> <p>ข. โอ เกิดใน ๒ ฐาน คือ คอและริมฝีปาก เรียกว่า गणुज्ञोश् ฯ</p> <p>ค. กรณที่ทำอักษร มี ๔ คือ</p> <table><tr><td>शिवहामुम्</td><td>ท่ามกลางลิ้น ๑</td></tr><tr><td>शिवोपकुम्</td><td>ถัดปลายลิ้นเข้ามา ๑</td></tr><tr><td>शिवहकुम्</td><td>ปลายลิ้น ๑</td></tr><tr><td>सगुणान्</td><td>ฐานของตน ๑ ฯ</td></tr></table>	शिवहामुम्	ท่ามกลางลิ้น ๑	शिवोपकुम्	ถัดปลายลิ้นเข้ามา ๑	शिवहकुम्	ปลายลิ้น ๑	सगुणान्	ฐานของตน ๑ ฯ
शिवहामुम्	ท่ามกลางลิ้น ๑								
शिवोपकुम्	ถัดปลายลิ้นเข้ามา ๑								
शिवहकुम्	ปลายลิ้น ๑								
सगुणान्	ฐานของตน ๑ ฯ								
๔.	<p>ตอบ ที่ฆะสนธิกริโยปกรณในสระสนธิ แบ่งเป็น ๒ คือ ที่ฆะสระหน้าอย่าง ๑ ที่ฆะสระหลังอย่าง ๑ ฯ</p> <table><tr><td>กีสูธ</td><td>จัดเป็นที่ฆะสระหน้า ฯ</td></tr><tr><td>สทุธิธ</td><td>จัดเป็นที่ฆะสระหลัง ฯ</td></tr><tr><td>จูญย</td><td>จัดเป็นที่ฆะสระหลัง ฯ</td></tr></table>	กีสูธ	จัดเป็นที่ฆะสระหน้า ฯ	สทุธิธ	จัดเป็นที่ฆะสระหลัง ฯ	จูญย	จัดเป็นที่ฆะสระหลัง ฯ		
กีสูธ	จัดเป็นที่ฆะสระหน้า ฯ								
สทุธิธ	จัดเป็นที่ฆะสระหลัง ฯ								
จูญย	จัดเป็นที่ฆะสระหลัง ฯ								

๕.	<p>ตอบ ในพยัญชนะสนธิ ได้สนธิกริโยปกรณ ๕ คือ โลโป ๑ อาเทโส ๑ อากโม ๑ ปกติ ๑ สญโณโค ๑ ฯ</p> <p>ฉฬายตัน จักเป็นอากโม ฯ</p>
๖.	<p>ตอบ พยัญชนะอาคม มี ๘ ตัว คือ ย ว ม ท น ต ร พ ฯ</p> <p>ในที่ที่มีสระอยู่เบื้องหลังจึงลงอาคมได้ ฯ</p> <p>อิโตนายติ ลง น อาคม ฯ</p> <p>สพภิเรว ลง ร อาคม ฯ</p>
๗.	<p>ตอบ โลโป ในนิคคหิตสนธิ นั้น จะลบนิคคหิตได้ในที่เช่นนี้ คือ เมื่อมีสระหรือพยัญชนะอยู่เบื้องหลัง ลบนิคคหิตซึ่งอยู่หน้าบ้าง มีอุทาหรณ์ดังนี้</p> <p>ตาส์+อหฺ เป็น ตาสาหฺ</p> <p>อริยสจฺจานํ+ทสฺสนํ เป็น อริยสจฺจานทสฺสนํ ฯ</p>